

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 juni 2021

629/2021

Lag

om ändring av lagen om kommunala tjänstekollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal (669/1970) lagens rubrik, 1 §, 2 § 3 mom. 2 punkten, 2 § 4 mom., 3 § 1–4 mom., 5 och 5 a §, 8 § 2 och 3 mom., 11 och 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 15 och 19 §, 20 § 2 och 4 mom., 21 § 1 mom. samt 25, 28 § och 29 §, av dem 2 § 3 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 485/1996, 3 § 4 mom. sådant det lyder i lag 436/1993, 5 och 13 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 765/1986, 5 a § sådan den lyder i lag 204/1991, 14 § 1 mom. sådant det lyder i lag 765/1986, 20 § 4 mom. och 21 § 1 mom. sådana de lyder i lag 492/1986 samt 28 § sådan den lyder i lag 19/1997, som följer:

Lag

om kommunernas och välfärdsområdenas tjänstekollektivavtal

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om förhandlingar för fastställande av anställningsvillkoren för tjänsteinnehavare i kommuner, samkommuner, välfärdsområden och välfärdssammanslutningar genom tjänstekollektivavtal och för tryggnad av arbetsfreden.

2 §

Avtal får inte ingås om

2) pensioner, familjepensioner eller andra med dem jämförbara förmåner, hyran för tjänstebostäder eller användning av annan egendom som tillhör en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning, med undantag för arbetsrum och arbetsredskap för dem som har uppgifter vilka gäller samarbetet mellan arbetsgivare och tjänsteinnehavare,

I frågor som inte omfattas av något tjänstekollektivavtal och i angelägenheter som avses i 3 mom. tillämpas vad som särskilt föreskrivs eller bestäms eller vad som utöver tjänstekollektivavtalet, med samtycke av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT i enskilda fall, avtalas med en tjänsteinnehavare med avtalslön.

3 §

Förhandlings- och avtalsparter är Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och en sådan registrerad förening till vars egentliga ändamål det hör att bevaka tjänsteinnehavarnas intressen i anställningsförhållanden hos kommuner, samkommuner, välfärdsområ-

den och välfärdssammanslutningar (*tjänsteinnehavarförening*) och med vilken Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT prövar det vara ändamålsenligt att ingå tjänstekollektivavtal.

I frågor där överenskommelse får träffas genom tjänstekollektivavtal kan Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT bemyndiga en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning att för egen del ingå tjänstekollektivavtal inom de gränser Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT bestämmer.

Bestämmelser om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT:s organisationsform och verksamhet finns i lagen om anordnande av intressebevakning för kommunerna och välfärdsområdena som arbetsgivare (630/2021).

Ett särskilt avtal kan ingås om förhandlingsproceduren samt om förfarandet för tryggnad av arbetsfreden eller om annat sådant förfarande (*huvudavtal*). Likaså kan ett särskilt avtal ingås om den procedur som i samarbetet mellan en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning och tjänsteinnehavarna ska iakttas vid skötseln av personalfrågor (*allmänt avtal*).

5 §

Bundna av tjänstekollektivavtal är

- 1) Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT,
- 2) välfärdsområden och välfärdssammanslutningar,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) kommunala centralorganisationer,
- 5) de tjänsteinnehavarföreningar som ingått tjänstekollektivavtal eller som efteråt med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detsamma,
- 6) de registrerade föreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar till i 5 punkten avsedda tjänsteinnehavarföreningar,
- 7) de tjänsteinnehavare som är eller under avtalets giltighetstid varit medlemmar i en av avtalet bunden förening.

Trots ett tjänstekollektivavtal kan Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT bestämma annat om tjänsteinnehavarnas anställningsvillkor än vad som är överenskommet i avtalet, om möjligheterna att få eller hålla kvar personal hos kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena eller välfärdssammanslutningarna eller andra vägande skäl kräver detta. Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT får likväl inte bestämma sämre anställningsvillkor än vad som överenskommit i tjänstekollektivavtalet.

Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT ska innan ett beslut som avses i 2 mom. fattas förhandla om saken med de föreningar som är parter i huvudavtalet samt höra kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna i fråga. Om saken gäller många kommuner, samkommuner, välfärdsområden eller välfärdssammanslutningar, kan Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT höra kommunernas eller välfärdsområdenas centralorganisationer i stället för kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena eller välfärdssammanslutningarna.

Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT kan efter att ha förhandlat med de föreningar som är parter i huvudavtalet bestämma om anställningsvillkoren för de tjänsteinnehavare som företräder kommunen, samkommunen, välfärdsområdet eller välfärdssammanslutningen som arbetsgivare, om kretsen av de avtalsbundna är begränsad i tjänstekollektivavtalet. Bestämmelser om de tjänster vars innehavare det åligger att företräda en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning som arbetsgivare får utfärdas genom förordning av stadsrådet.

En kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning får inte i andra fall än de som avses i 2 och 4 mom. eller de enskilda fall som avses i 2 § 4 mom. inom ett tjänstekollektivavtals tillämpningsområde bestämma eller avtala, inte

heller Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT rekommendera, att anställningsvillkoren för tjänsteinnehavare som står utanför tjänstekollektivavtalet och utför i avtalet avsett arbete ska vara sådana att de står i strid med kollektivavtalet.

Vad som föreskrivs i 1 och 5 mom. ska dock endast tillämpas, om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, kommunen, samkommunen, välfärdsområdet, välfärdsammanslutningen, tjänsteinnehavarföreningen eller tjänsteinnehavaren inte binds av ett tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller om den krets som avtalet binder inte är begränsad i själva avtalet.

5 a §

Om beslut som gäller tillämpningen av ett tjänstekollektivavtal eller tjänsteinnehavares lön eller andra anställningsvillkor enligt kollektivavtalet får prövas av kommunen eller samkommunen, kan kommunfullmäktiges eller samkommunsfullmäktiges beslutanderätt trots 91 § i kommunallagen (410/2015) genom förvaltningsstadgan eller annars genom beslut av kommunfullmäktige eller samkommunsfullmäktige överföras på någon annan myndighet i kommunen eller samkommunen.

Om beslut som gäller tillämpningen av ett tjänstekollektivavtal eller tjänsteinnehavares lön eller andra anställningsvillkor enligt kollektivavtalet får prövas av välfärdsområdet eller välfärdssammanslutningen, kan välfärdsområdesfullmäktiges beslutanderätt trots 22 § i lagen om välfärdsområden (611/2021) genom förvaltningsstadgan eller annars genom beslut av välfärdsområdesfullmäktige överföras på någon annan myndighet i välfärdsområdet.

8 §

Med *lockout* avses av en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning föranstaltad och med *strejk* av en tjänsteinnehavarförening mot en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning riktad arbetsinställelse vars syfte är att utöva påtryckning på motparten i arbetstvisten genom att avbryta utförandet av de av arbetsinställelsen omfattade tjänsteinnehavarnas samtliga tjänsteåligganden.

Beslut om lockout som utlyses av en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning fattas av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT.

11 §

Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT ska övervaka att kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna iakttar bestämmelserna i denna lag och bestämmelserna i tjänstekollektivavtal. I fråga om övervakningsskyldigheten tillämpas vad som i 10 § föreskrivs om en tjänsteinnehavarförenings skyldighet att övervaka underlydande föreningar.

13 §

Bedömer Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller en tjänsteinnehavarförening att en stridsåtgärd kan åstadkomma allvarliga störningar i viktiga samhällsfunktioner, och har vid förhandlingar enighet inte kunnat nås om avstående från eller begränsning av stridsåtgärden, har Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller tjänsteinnehavarföreningen rätt att inom fem dygn efter att ha mottagit ett i 7 § i lagen om medling i arbetstvister (420/1962) avsett meddelande, skriftligen anmäla till riksförlikningsmannens byrå att Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller tjänsteinnehavarföreningen kommer att hänskjuta saken till den berörda tjänstetvistenämnden.

Bedömer Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller tjänsteinnehavarföreningen att en stridsåtgärd under pågående arbetsstrid blir farlig för samhället på det sätt som

avses i 1 mom., kan Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller tjänsteinnehavarföreningen omedelbart hänskjuta saken till den berörda tjänstetvistenämnden.

14 §

Kommunernas tjänstetvistenämnd behandlar tjänstetvister som gäller kommunerna och samkommunerna, och välfärdsområdenas tjänstetvistenämnd behandlar tjänstetvister som gäller välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna. Vardera nämnden har åtta medlemmar. Medlemmarna, som i kommunernas tjänstetvistenämnd ska vara förtrogna med arbetsförhållandena för kommunernas och samkommunernas tjänsteinnehavare och som i välfärdsområdenas tjänstetvistenämnd ska vara förtrogna med arbetsförhållandena för välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas tjänsteinnehavare, utses av riksförlikningsmannen för tre kalenderår i sänder. Fyra medlemmar utses på förslag av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och fyra på förslag av den berörda branschens tjänsteinnehavarföreningars mest representativa centralorganisationer. För varje medlem utses på samma grunder två personliga ersättare.

Riksförlikningsmannen utser medlemmar och ersättare även om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT eller tjänsteinnehavarföreningarna inte lagt fram sina förslag till medlemmar och ersättare i tjänstetvistenämnden inom en av riksförlikningsmannen bestämd tid.

15 §

Tjänstetvistenämnderna sammankommer på kallelse av riksförlikningsmannen för att inom sig välja ordförande och vice ordförande.

Nämndernas utgifter betalas av statens medel.

19 §

Bestämmelserna i 13–18 § tillämpas endast om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och den berörda tjänsteinnehavarföreningen inte sinsemellan har kommit överens om något annat.

20 §

Om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning handlar i strid med 8 eller 9 § eller underlåter att iaktta 11 §, ska parten i fråga, om inte något annat bestäms i tjänstekollektivavtalet, i stället för skadestånd betala plikt.

Plikt får i fråga om Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde, en välfärdssammanslutning eller en förening uppgå till högst 17300 euro och i fråga om en tjänsteinnehavare till högst 69 euro. Statsrådet ska, sedan Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och de centrala tjänsteinnehavarföreningarna hörts, justera dessa eurobelopp treårsvis i motsvarighet till förändringen i penningvärdet.

21 §

Då plikt ådöms ska hänsyn tas till skadans storlek, graden av skuld, den anledning till överträdelsen som den andra parten möjligen gett och föreningens, kommunens, samkommunens, välfärdsområdets eller välfärdssammanslutningens storlek. Om särskilda skäl föreligger, behöver plikt inte ådömas.

25 §

Till tjänsteinnehavare som omfattas av arbetsstrid betalas inte lön eller andra ekonomiska förmåner för den tid arbetet ligger nere till följd av stridsåtgärd mot en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning. Lön och andra ekonomiska förmåner betalas inte heller till tjänsteinnehavare som omfattas av lockout som utlysts av en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning. En tjänsteinnehavare har dock rätt att nyttja sin tjänstebostad medan arbetsstriden pågår.

28 §

Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT ska inom en månad efter att ett tjänstekollektivavtal har undertecknats sända en kopia eller teknisk upptagning av avtalet till det ministerium som ansvarar för arbetarskyddet och tillsynen över det.

29 §

Ändring får inte sökas i beslut som en myndighet i en kommun, en samkommun eller ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning har fattat med stöd av 3 § 2 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021. På överträdelse av bestämmelser i tjänstekollektivavtal som har inträffat och på stridsåtgärder som har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Nådendal den 29 juni 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru